

УДК 658.152.012.2(477)

Орленко Ольга Михайлівна
к. е. н., ст. викладач кафедри економіки підприємства
та організації підприємницької діяльності,
Одеський національний економічний університет (Україна)

Онищук Вікторія Сергіївна
студентка 36 групи факультету економіки і управління підприємництвом,
Одеський національний економічний університет (Україна)

СУЧАСНИЙ СТАН ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

JEL classification: H500; O380

Інновації є одним із найважливіших факторів розвитку економіки будь-якої країни. Сьогоднішній задовільний стан інноваційної діяльності в Україні обумовлює необхідність виявлення

основних причин такого становища і визначення шляхів його покращення.

Дослідженням стану інноваційної діяльності підприємств в нашій країні займається велика кількість учених, таких як І. Г. Яненко [1], В. Г. Андрєєва [2], О. В. Левківський [3] та ін. Але, незважаючи на досить велику кількість досліджень у цій сфері, питання, пов'язані з розвитком інноваційної діяльності, досі залишаються актуальними.

Одним із головних індикаторів вимірювання рівня та результатів реалізації інноваційного потенціалу країни є Глобальний інноваційний індекс (ГІІ), у якому знаходять своє відображення основні складники інноваційного потенціалу країн [3, с. 80] (рис. 1).

Аналіз стану розвитку інноваційної діяльності в Україні за допомогою ГІІ демонструє, що у період з 2016–2018 рр. спостерігалось підвищення значення цього показника, що свідчить про поступове поліпшення ситуації у сфері інновацій в Україні. Однак у 2019 р. ГІІ нашої країни почав знижуватися, і Україна посіла 47 та 45 місця у 2019 р. та 2020 р. відповідно, хоча в 2018 р. був досягнутий найкращий результат ГІІ – 43 місце серед усіх представлених країн. Також варто зазначити, що у 2018 р. порівняно з 2017 р. відбулося підвищення ефективності інновацій, що надало змогу Україні посісти 5 місце серед 126 країн за показником індексу ефективності інновацій. Так, згідно з ГІІ, Україна посідає 45 місце серед 131 обстежених країн із загальним балом 36,32, тоді як бал першої у рейтингу країни, Швейцарії, становить 66,08 [4].

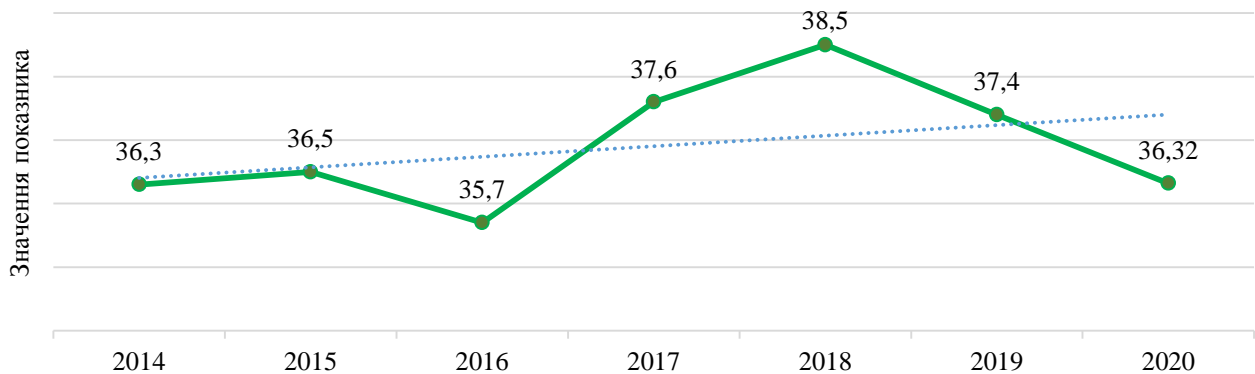

Рис. 1. Динаміка значення Глобального інноваційного індексу для України
Джерело: [4]

Однак, не зважаючи на те, що ГІІ свідчить про покращення у сфері інновацій нашої країни до 2018 р., кількість підприємств, що займаються інноваційною діяльністю в Україні, демонструє досить низьку їх кількість (рис. 2). Так, за даними Державної служби статистики України, упродовж 2014–2016 рр. частка підприємств, які займалися інноваційною діяльністю становила лише 18,4%, тоді як 81,6% є не інноваційними взагалі [5].

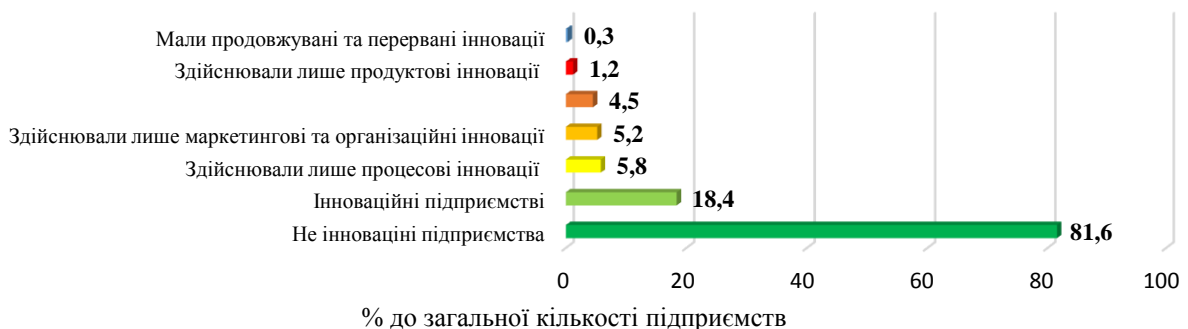

Рис. 2. Розподіл підприємств у 2014–2016 рр. за типами інноваційної діяльності
Джерело: [5]

Аналіз динаміки частки кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації, до загальної кількості промислових підприємств в Україні, з 2000 р. показує їх різке зниження, досягаючи мінімальних значень у 2005 р., 2009 р., 2014 р., 2019 р. (рис. 3) [5].

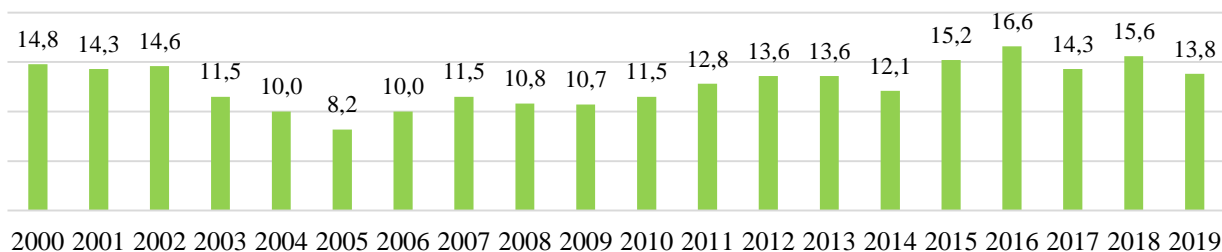

Рис. 3. Динаміка частки кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств України

Джерело: [5]

Таким чином, можна дійти висновку про вкрай низький рівень розвитку інноваційної діяльності в Україні. Незначна кількість інноваційно-активних підприємств у структурі вітчизняних суб'єктів господарювання, а саме 18,4%, є недостатньою. Що стосується промислових підприємств, то інноваційно-активними є лише 834 з них, що становить 18,9% від їхньої загальної кількості.

Основними проблемами, що зумовлюють поточний стан інноваційної діяльності українських підприємств, є: відсутність мотивації у суб'єктів господарювання до здійснення інновацій; нестача коштів; відсутність державної підтримки та фінансування з боку іноземних інвесторів; неузгодженість національного законодавства з питань інноваційного розвитку країни. Тому в Україні варто створити необхідні умови, які сприятимуть активізації інноваційної діяльності національних підприємств, зокрема: створити сприятливе нормативно-правове поле для суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність; збільшити залучення інвестицій в інноваційну сферу та кількість впроваджуваних розробок та ін.

Література

1. Яненко І. Г. *Інноваційна діяльність промислових підприємств України : стан та перспективи розвитку*. Наукові праці. Економіка. 2016. URL: <http://economy.chdu.edu.ua/article/view/107998> (дата звернення: 29.04.2021).
2. Андрєєва В. Г. *Оцінка сучасного стану інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств реального сектора економіки України*. Проблеми економіки. 2016. № 1. С. 68–74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PeKon_2016_1_9 (дата звернення: 29.04.2021).
3. Левківський О. В. *Міжнародні індикатори оцінки інноваційного потенціалу України та його реалізації*. Інтелект XXI. 2017. № 4. С. 78–82.
4. Dutta S. *The Global Innovation Index 2014–2020* / World Intellectual Property Organization (WIPO) : website. URL: <http://www.wipo.int> (access date: 30.04.2021).
5. *Державна служба статистики України* : сайт. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 30.04.2021).